

September 2025

Unge skal på fremtidspension i stedet for førtidspension

Unge på førtidspension skal have hjælp og muligheder for en fremtid som del af fællesskabet. Ingen skal efterlades alene i livslang, passiv forsørgelse og der skal investeres langt mere i tidlig forebyggelse.

Radikale Venstre insisterer på, at vi som samfund skal gøre mere for de 45.000 unge, som i dag står uden uddannelse og job, hvoraf mange har kurs mod tidlig førtidspension.

Radikale Venstre har allerede foreslået "Børneløftet" med omfattende investeringer i tidlig forebyggelse og i foråret tog vi sammen med andre partier et opgør med 10 års fejlslagen arbejdsprøvning, sanktioner og mistillid med en stor reform af beskæftigelsessystemet. For nogle unge har det så svært, at de har brug for ro og økonomisk sikkerhed i en periode.

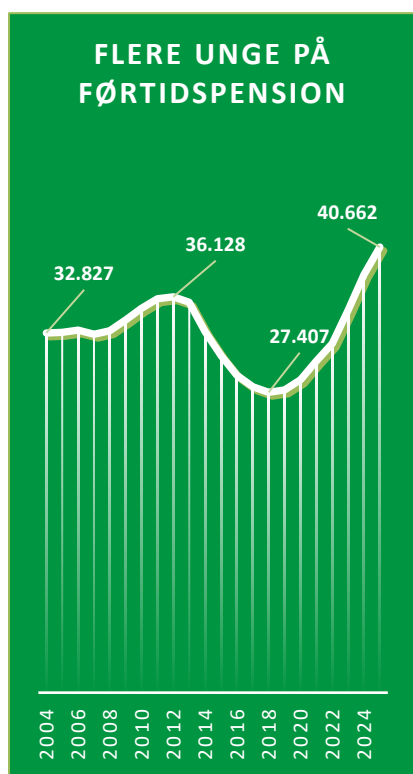
Men vi vil ikke kun have flere unge i job og uddannelse eller bremse tilgangen til førtidspension. Som samfund skal vi også gøre langt mere for at hjælpe dem, der med god grund er kommet på førtidspension, i gang igen og med i fællesskabet, hvis det viser sig muligt.

Derfor foreslår Radikale Venstre nu en omlægning af førtidspensionen til unge, så det bliver en "fremtidspension" med opsøgende hjælp og nye muligheder. Forslagene er en håndsrækning – de forventes ikke at sænke udgifterne til førtidspension.

Historisk mange unge er på førtidspension

Antallet af unge på førtidspension er de seneste fem år steget med over 40 %. Der er flere under 40 år på førtidspension end nogensinde før. De er blevet dømt ude af arbejdsmarkedet på en livslang, passiv forsørgelse, uden nogen opsøgende samfundsindsats. For mange leder det til ensomhed.

Stigningen skyldtes blandt andet, at flere og flere unge mistrives, har langvarigt skolefravær og psykiske diagnoser. Mange ender også i misbrug eller kriminalitet.¹ Det betyder ikke, at de ikke vil – eller aldrig kan – komme til at passe ind på en skole eller arbejdsplads. Det vil de fleste faktisk rigtig gerne.

Figur 1 - Førtidspensionsmodtagere under 40 år, antal fuldtidsmodtagere, juni måned 2004-2025.
Kilde: Jobindsats.dk

Radikale Venstre vil investere massivt i forebyggelse og fællesskab

Radikale Venstre foreslog i efteråret 2024 "Børneløftet", hvor der investeres op mod 15 mia. kr. ekstra om året i bedre daginstitutioner, skoler og fritidstilbud. Så alle børn får bedre mulighed for at lege, udvikle sig og være med i fællesskabet – og så langt flere gribes og hjælpes *inden* de mistrives, får skolefravær eller udvikler psykiske diagnoser – og sætter kurs mod tidlig førtidspension.ⁱⁱ

Radikale Venstre har samtidig kæmpet for de unge uden uddannelse eller job i de seneste års reformer af kontanthjælp og beskæftigelses-system. Blandt andet har vi sikret en permanent bevilling til individuelle indsatser for unge, som har vist gode resultater for at få flere med på arbejdsmarkedet og i fællesskaberne.

Flere skal hjælpes fra førtidspension til en fremtid i fællesskabet

Førtidspensionen kan i dag tildeles "med revision", som betyder, at der efter en periode skal tages stilling til, om førtidspensionen stadig er den rette løsning. Det ser mange af de unge, der får tildelt førtidspension, som noget positivt, for det kan både give dem ro til at komme ovenpå og samtidig tryghed for, at de *ikke* er dømt ude for altid. Men desværre bruges muligheden for revision meget sjældent, for det er administrativt bøvlet. Der er endda kommuner, som helt har besluttet sig for at se bort fra muligheden.ⁱⁱⁱ

De unge førtidspensionister efterlades derfor som regel uden videre opfølgning fra beskæftigelsesforvaltningerne, mens social- og sundhedsmyndigheder kun har reaktive tilbud, som førtidspensionisterne selv skal opsøge. Der er findes gode civilsamfundstilbud til unge, uden job eller uddannelse, men ingen eller kun meget få, som er op-søgende mod unge førtidspensionister. Derfor er der stor risiko for at mange ender i ensomhed og uden en klar vej tilbage i fællesskabet.

Mere opsøgende arbejde – alle førtidspensionister skal tilbydes hjælp

Førtidspension giver udsatte og syge borgere ro i tilværelsen og til den behandling, de kan have brug for. Men det skal ikke længere være en glemmekasse eller vej til ensomhed, som det kan blive i dag.

Vi skal ændre mindsettet i kommuner, myndigheder og civilsamfund. For vi skal ikke bare give flere en chance mere – vi skal også hjælpe dem til at gribe den. Alle førtidspensionister skal have et tilbud om hjælp og vi skal investere i, at endnu flere kommuner og frivillige kan rækker ud og gør en indsats for, at få flere førtidspensionister tilbage i fællesskabet. Selvfølgelig med respekt for den enkeltes behov.

For mange fejl og stor variation i kommunernes sagsbehandling

Selvom socialrådgivere og sagsbehandlere gør en stor indsats for deres borgere, er der alt for mange fejl og alt for stor variation i tildelingspraksis til førtidspension mellem kommunerne. En ny stikprøveundersøgelse fra Ankestyrelsen viser, at betingelserne for førtidspension ikke er opfyldt i hver fjerde tilkendelsessag. Kun 3 ud af 10 undersøgte kommuner havde ikke afgørende fejl i deres sager.^{iv}

Mange kommuner fremstår restriktive i forhold til at tilkende førtidspension – det gælder for eksempel Ishøj og Guldborgssund, hvor der er relativt mange udsatte borgere, men hvor tilkendelsesgraden er under landsgennemsnittet. Omvendt er der også kommuner, som tildeler relativt mange førtidspensioner i forhold til, hvor mange udsatte borgere de har – det gælder eksempelvis Sorø og Gribskov.

Borgernes retssikkerhed skal styrkes og kommunerne skal samtidig have tilskyndelser til at hjælpe alle videre.

Radikale Venstre har allerede sikret en jobpræmie til kommuner, der får flere ledige langt fra arbejdsmarkedet til at tage småjobs.^v Den skal fremover også omfatte førtidspensionister med revision.

Vi går nu videre og foreslår en central visitering af førtidspension. Så alle får den førtidspension, de har krav på, hvis det kan dokumenteres, at de er berettiget til den. Og så det sikres, at kommunerne tilstrækkelig grundigt overvejer, om førtidspension er den rette løsning for den enkelte borger.

Radikale Venstres forslag om "Førtidspension"

- **Førtidspension til unge skal være tidsbegrænset**
Lov om social pension skal ændres, så personer under 40 år fremover som udgangspunkt skal have tildelt førtidspension med revision. Et konkret fagligt skøn skal afgøre revisionstidspunktet. Der skal fortsat være mulighed for at unge kan få førtidspension uden revision, hvis der helt åbenlyst ikke er mulighed for bedring af borgerens arbejdsevne. Nuværende førtidspensionister omfattes ikke, men alle førtidspensionister skal have et frivilligt tilbud om hjælpe til at vende tilbage til arbejdsmarkedet.
- **Frivillige opsøgende indsatser i hele landet**
Radikale Venstre foreslår, at der i første omgang afsættes 20 mio. kr. årligt til civilsamfundstiltag med fokus på unge førtidspensionister. Der skal være tale om opsøgende og engagerende indsatser, som skal møde de unge på deres præmisser og understøtter deres deltagelse i samfundet.
- **Mere ensartet visitation til førtidspension**
Retssikkerheden skal styrkes for de svageste. Borgere, der er i en situation, hvor de har behov for og krav på at få tilkendt førtidspension, skal også have det. Derfor skal en fælles enhed stå for den endelige visitering til førtidspension, mens de enkelte kommuner, der kender deres borgere bedst, fortsat skal fortsat stå for helhedsorienteret sagsbehandling og beslutningsgrundlag. Det svarer til modellen for tildeling af seniorpension.

Ansøgninger om førtidspension, som kommunerne afviser og derfor ikke indstiller til den centrale visitering, skal fremover automatisk sendes til screening i Ankestyrelsen. Ankestyrelsen skal herefter kunne sende sagen videre til den centrale visiteringsenhed, hvis der findes sådanne umiddelbare sagsbehandlingsfejl eller -mangler.

ⁱ VIVE, 2024: *Årsager til stigning i antallet af unge førtidspensionister*

ⁱⁱ <https://www.radikale.dk/politik/vi-mener/udspil/boern-og-skole/boerneloef-tet/>

ⁱⁱⁱ VIVE, 2024: *Årsager til stigning i antallet af unge førtidspensionister*, s. 36f

^{iv} Ankestyrelsen, 2025: *Praksisundersøgelse om kommunernes tilkendelser af førtidspension*

^v <https://www.nb-beskaeftigelse.dk/2025/04/08/aftaleudkast-kommuner-skal-praemieres-for-at-faa-udsatte-i-job>